

Go Ope Yo o Angwang ke Seno

Southern Africa Labour Development Research Unit (SALDRU) kwa Yunibesithing ya Cape Town e simolola go dira patlisiso e ntšhwa ya bosetšhaba, e e bidiwang **Patlisiso ya Bosetšhaba ka Boemo Jwa Madi a Lotseno [National Income Dynamics Study (NIDS)]**. Patlisiso eno e tla bo e le e amanang le maemo a botshelo mo Aforika Borwa mme boikaelelo jwa yone ke go tlhaloganya botoka kafa dilo di tsamaelang Ma-Aforika Borwa ka gone, maemo a malapa a bone le gore maemo ao a fetoga jang fa nako e ntse e tsamaya. Gore re kgone go fitlhelela boikaelelo jono, re kopa mogolo mo lelapeng lengwe le lengwe gore a arabe lenaane la dipotso ka lelapa, tse di botsang ka ditokololo tsa lelapa la gagwe le ka ba bangwe ba ba nnang mo go lone. Morago ga moo re tla kopa mongwe le mongwe yo e leng tokololo ya lelapa yo o nang le dingwaga tse di fetang 15 gore le ene a arabe lenaane la dipotso le gore motsadi kgotsa motlhokomedi wa ngwana a arabe lenaane le le khutshwane la dipotso ka ngwana mongwe le mongwe mo lelapeng. Dingwe tsa dipotso tse re tla di botsang e tla nna tse di amanang le gore ditokololo tse tsa lelapa di ne di tswa kae fa di ne di fudugela mo lelapeng leno, di fitlhile bokgakala jo bo kae ka thuto, tiro e ba e dirang ke efe, gore pholo le lotseno lwa bone di ntse jang, le ka ditshenyegelo tsa madi le matlotlo a ba nang le one mo lelapeng. Re tla lekanyetsa boleele jwa botlhe ba ba nnang mo lelapeng, boima jwa bone jwa mmele le kgatelelo ya bone ya madi mme re bo re ba naya karata e e tshotseng tshedimosetso eno.

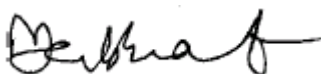
Ka 2008, malapa a a leng mo tikologong ya gaeno a tla nna mangwe a malapa a ka nna 8 000 mmogo le batho ba ka nna 32 000 go ralala Aforika Borwa yotlhe ba re tllileng go ba botsolotsa. Tiro ya go kokoanya tshedimosetso ya patlisiso eno e tla simolola moragonyana mo kgwedding ya Ferikgong wa 2008 mme e tla tswelela go fitlha ka Motsheganong wa 2008. Re tla nna re ntse re ikgolaganya le wena morago ga patlisiso eno ka gonne re tla rata go go botsolotsa gape mo dingwageng tse pedi le ka nako nngwe mo isagong. Maeto a go boela mo go lona a re tllileng go a dira a re thusa go bona gore maemo a lona a fetoga jang fa nako e ntse e tsamaya. Fa re bapisa tshedimosetso ya gago le ya malapa a mangwe, re kgona go bona gore ke eng se se thusang Ma-Aforika Borwa go gatela pele mo go tsa ikonomi le gore ke eng se se ba itsang go gatela pele mo go yone.

Dinaga di le dintsi tse di tllhabologileng le tse di tllhabologang di dira dipatlisiso tse di tshwanang le eno ka gonne e le dipatlisiso tse di mosola tota fa go tllhamiwa pholisi. Le fa go ntse jalo, eno ke patlisiso ya ntlha ya bosetšhaba ya mofuta ono mo Aforika Borwa. Ka jalo eno ke tshimologo ya sengwe se se kgatllhang tota le se se botlhokwa. Lelapa la gaeno le tllhophilwe ka kelotlhoko gore e nne lengwe la malapa ao. Ka jalo, seabe sa gago se botlhokwa thata e bile re lebogela seo fela thata.

Setlamo sa Development Research Africa (DRA) se tllhophetswe gore se kokoanyetse NIDS tshedimosetso. Re boa gape re re thuso le tirisanommogo ya gago mo go tllhomamiseng gore tiro e ba e neilweng eno ya go kokoanya tshedimosetso ya patlisiso e e botlhokwa eno e wediwa ka katlego, e tla lebogelwa thata.

Fa go ka direga gore o batle go nna le tshedimosetso e e oketsegileng ka patlisiso eno, o ka nna wa ikgolaganya le motsamaisi wa porojeke wa NIDS, e leng Mohumagatsana Sihaam Nieftagodien, mo nomorong ya 0800 11 NIDS (6437) kgotsa Rre David Scott kwa DRA mo nomorong ya 011 807 1194 kgotsa o lebe setsha sa inthanete sa <http://www.nids.uct.ac.za>.

Madume

Porofesa Murray Leibbrandt
Mokaedi, SALDRU le Mmatlisisi-Mogolo wa NIDS